

Szerkesztőség és kiadóhivatal

S. Árbéni-utca SIMON-ház Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

előzetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden kérésnek ide intézendők.

Bármentetlen levelek csak ismert kasszától
fogadtatnak.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben hához hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt — kr
Negyedévre	3 frt 50 kr.
Egy órára	1 frt — kr

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopetisors egyenesi beiktatásár: 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyitlér 4 hasábsopetisorsért 20 kr
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
ajánlás sora 50 krajosár.

XVII. évfolyam 1890.

Debreczen. Szombat, Szeptember 6.

172. szám.

Ujtisztikar.

Debreczen, szept. 6.

Városunk municipális életének vezetését a közbizalom hat esztendőre ismét azokra ruházta, a kik mostanáig végeztek a közigazgatás tiszteletre méltó munkáját.

A tisztikar személyzetében és felosztásában kevés kivétellel az eddigi maradt. Első tisztviselővé, polgármesterré, Vigkedvü Mihály és Dobozy Istvánok, Komáromy György és Diószegi Sámuel, Domokos Lajos és Simonffy Sámuel székébe, a közbizalom ezuttal is, 18 esztendő alatt negyedik ízben Simonffy Imrét, kiáltotta ki egyhangulag, a ki négy évtizede szolgálja jó és balsorsban, de mindig híven és szorgalommal az ő kedves szülővárosát.

A szenatorok, jegyzők, árvaszéki s egyéb tisztviselők, valamint a segéd és kezelő személyzet körében is alig észrevehető változást okozott a tegnapi előtti tisztújítás. A főjegyzőségre kipróbált munkarejű tanácsnok lépett elő, önként nyugalomba vonult érdemes elődje után. Erő és képesség, jó személyes tulajdonságok ékesítik az új főjegyzőt, hogy méltán helyettesíthesse távollétében vagy fontos ügyekben elfoglaltatása esetén a polgármestert, s mikor szükség van rá, hatásonan reprezentálhasson.

A tisztújításnak békés, kevés izgalommal járt befolyása és megnyugvással fogadott eredménye nagy elismerést jelent a tisztikarra nézve. — Jelenti, hogy a község megvan elégedve magaviseletével, és működésével, hat év alatt létrehozott alkotásaival, helyesli az általa követett irányt és elveket, melyek szerint a municipium életét kormányozta, fejlődését munkálta.

A kormányzó közegnek ezen állandósítása a tisztújító közgyűlés méltányosságát és igazságosságát is, de ezen kívül helyes érzékét is bizonyítja a nagy arányokban megindult fejlődés biztosítása iránt.

A részben csak tervezésben vagy

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A Bükk és Mátra hegyvidéke.

Magyarországnak mintegy kétfelét közepén terül el a Bükk és Mátra hegység, oly magyaros a neve, oly magyar a vidéke, hogy szinte azt kell hinnünk, hogy ezt a földet mindig magyarok lakták.

Nem tűnik fel egyik sem magas, égnék meredező csúcsokkal, de annál gazdagabb szelid völgyek, gyógyerejű vizek s nemes érczekben.

Hogy párhuzamba hozható a két hegység, annak csak az az oka, — mivel egymásnak ugyszólván folytatását képezik, hogy a látkört a Bükkről északra a Magas Tátra, a Mátráról dél felé pedig a tengerként előtűnik elterülő nagy alföldi rónaság zárja be.

Csodálatos a természet a maga nagyszerűségében s nincs is hozzá semmi hasonló! Magyarországot mintegy védő szárnyként körül övezi a Kárpát hatalmas hegyláncolata, az ország szívében pedig két oly hegység formálódott, melyek őrzem gyanánt északra és délre a gazdag ország, gazdag területein tekintenek szét. Nem szükséges tulajdsába esni, de az állítás igaz marad, hogy a Bükk és Mátra hegyvidékével megismerkedve, e regényes szép vidék elvülhetlen benyomásokat fog maga után hagyni.

A Bükknek bezáró kapujául lehet Miskolcot tekinteni, innen húzódik felfelé az itt még széles völgy Diós Győrön, a „Magyar-Tempén” keresztül. A vidék itt felelte érdekese, a természet pazarul szórta szépségeit,

előkészületen lévő, részben már megkezdett középítkezések valamint egyéb művek fogantatása nincsen kitéve így annak a veszélynek, melylyel új egyéneknek járhatlansága, új kezdeknek tapogatózása folytán könnyen kitéve leendett volna.

A visszamarasztott tisztikarra nézve valóban nagy és nehéz feladatok várnak. Ezek között nem az imént említettek az elsők; melyeket részben a múlt idők mulasztása, részben a jelen viszonyok követelménye szabott épen a mostani tisztikarra.

A hivataloknak tiszta, lelkiismeretes kezelése, a szervezet értelmében reábizott ügyeknek gyors, igazság és jog szerinti lebonyolítása, a közönséggel való érintkezésben udvariasság és szolgálatkészség, a közvagyonnak megőrzése és gyarapítása, a közérdeknek hűséges szolgálata minden időben kötelessége volt és lesz a köztisztviselőnek.

Mind ezek általános kötelességek s ezekből nem akarunk, mert az egészen felesleges volna, lezket adni a tisztikarnak, mely a maga összességében eddig is hivatala magaslatán állani törekedett s jövőre bizonyosan még inkább igyekezni fog, hogy elérhesse azt az ideált, melyet mintaszerű közigazgatásnak nevezünk.

Ebben a tisztikart nem csupán a törvényhatósági bizottság fogja támogatni, ha nem a külső viszonyoknak átalakulása is: a közigazgatásnak külsőben álló reformálása.

A városoknak e reform is biztosítani fogja a széleskörű önkormányzatnak élvezését, az erőknél és előnyöknek szabad felhasználását városi feladatainknak teljesítésére, anyagi érdekeink előmozdítására.

De addig is, míg a reform végrehajthatnák, új és sürgős feladatok várnak a hatóságokra, különösen pedig az anyagiak terén és annyit megengedhet nekünk, a tanács, hogy már most rámutassunk ezen elodázhatlan teendőkre.

Egyike ezeknek, melyet nem lehet eléggé sürgetni, a melynek megvalósítása életkérdést képez reánk nézve: állat- és gabona vásártérüknél rendezése s ezzel

együtt ezek hitelének, látogatottságának biztosítása.

A legszélesebb körű intézkedésekre van szükség, hogy piacunk megrongált hitelét újra helyre állítsuk s azt újból látogatottá tegyük. E tekintetben a legnagyobb áldozatoktól sem szabad visszariadnunk. — Lám a szegény Nagyvárad csupán a sertésvásártér berendezésére 100000 frt. költséget készült megszávozni.

Nálunk pedig ló, szarvasmarha, sertés és gabona piac egyformán alányaratott, holott az alföldön sehol sincsenek kedvezőbb viszonyok azok virágzására mint nálunk.

A hanyatlás komoly s orvoslásáról komolyan és gyorsan kell gondoskodni.

Ezt ajánljuk legmelegebben a megújított hatóság figyelmébe, melyet abban a reményben, hogy vezetése alatt Debreczen jövőre is vezérserepet foglal el az ország politikai, kulturális és gazdasági életében, melegen üdvözlünk működése új cyclusának kezdetén.

A tűz ellen. A belügyminiszter, az őszi tülésszakban a törvényhozás elé terjeszti a községi építési rendtartást, melynek lényege az új építkezéseknél a tűzesetek meggátolására irányul.

Három új börtön. Az igazságügyi miniszteriumban jelenleg három új nagyobb börtön felállításának eszméjével foglalkoznak. Az egyik börtön valószínűleg Debreczenben építetik fel. Továbbá az illavai máriánostriai és munkács feyházak kibővítését is tervezik. E tervek hivateltére vonatkozólag már az őszi tülésszak kezdetén terjeszti be Szilágyi igazságügyminiszter a törvényjavaslatot a képviselőháznak.

A jövő évi költségvetés. A „Pol. Corr.” budapesti levelezője constatalja, hogy a jövő évi költségvetésben, az egyenesen fenn van tartva, noha a múlt évinél nagyobb összegeket kellett előirányozni különböző beruházásokra a közoktatás és az igazságügy terén, valamint kereskedelmi érdekek előmozdítására, vicinális-és országos vasutak kiépítésére és e mellett — az állami jószágok eladásából kisebb összegeket igtattak a bevételek közé. Az államháztartás méltégek ezen milliókra

ragadja a szemléldőt, alig lehet szavat találni e búbiások tájkép esetelésére. Számtalan falu, völgy látszik a mélységben s míg lent nyüzsgő élet folyik, ide fent siri csend honol, repülő madarak hasítják át a levegőt s a sas kering kimondhatatlan magasságban fejünk felett.

Kár, hogy a Bükk-hegységgel a turistagyölketek idáig még oly keveset foglalkoztak, ez a vidék a turistára nézve valóságos terra incognita, pedig méltán megérdemelné a felkarolást.

Valamivel kedvezőbb sors jutott a Mátra hegyvidékének, ez sokkal nyitottabb helyen is fekszik, három oldalról vasut övezi, míg nyugotra jó országút vezet közelébe. Utóbbi időben mintha jobban megbecsülnék az emberek ezt a jó öreg Mátrát, mely most is oly vidáman néz szét az óriási távolba, mint évezredekkel ezelőtt, ismétlem, hogy most már a gyöngyösiek is jobban látogatják, jönnek turisták, társas kirándulások is rendeztetnek a Mátra vidékére.

A gyöngyösi oldalról most elég kényelmes a feljárás, a Mátra osztály mindent elkövet, hogy a Mátra könnyen hozzá férhető legyen s tetejére egy husz méter magas kilátó tornyot csináltattak: — Jogosan lehet mondani, hogy a Mátra egyike ama Magyarországi hegyeknek, melyekre büszkék lehetünk s mely mintegy királynő uralodik az ország belsejében.

Hanák Kolos uré az érdem, ki megismertette, figyelmessé tette a nagy közönséget a Mátra hegyvidékére, a magyarországi kárpát egyesület évkönyvében megjelent cikke nagy feltűnést keltett, — pedig a Mátra már jó messziről belátható, de az emberek elha-

ragó javulását a bevételek lényeges és folyamatos szaporodásával érték el. A folyó évben, dacára a múlt esztendő kedvezőtlen közgazdasági eredményének, még a közvetett adók is annyira kielégítő módon folytak be, hogy jövedelmük alig százezer forinttal maradt az előző év mögött. A regale váltással kapcsolatosan kereszttulviendő adóleszámitolás egy millió jövedelmet ígér, míg a fogyasztási adók jövedelmi többlete több millióra rug. Az állampéztár pénzkészlete olyan nagy, hogy a kormány rövid határidőn belül, a pénzpiacnak 16 milliót — boosáthatott rendelkezésre, a mi által a kamattal felemelhetését jelentékenyen korlátozta.

Külföld.

Olaszország külpolitikájáról. Damiani külügyminiszteri államtitkár del-olaszországi választói előtt nagyon határozott és figyelemre méltó beszédet mondott. A beszéd tartalma a következő: „A béke érdekében és annak esetleges védelmére a közép-európai hatalmak szövetségébe lépve, kielégítő állást foglalunk el abban. Nemzeti önértékünk biztosítja, hogy érdekeink ugyanama figyelembe fognak részesülni, mint szövetségeseink érdekei. Ez az örvendetes helyzet soha sem tartott vissza bennünket attól, hogy helyreállítsuk a legbensőbb viszonyt más államokkal szemben is. Anglia iránt öröklött barátsághoz, mely polgártársaink szívében oly mélyen gyökerezik, újabb kötelek fűződtek, melyek következtében a két országnak egymáshoz való ragaszkodása egyesíteni fogja őket a civilizációban reájuk bizott nagy művében. Viszonyunk oroszországhoz állandóan szíveslyes. — A mi Franciaországot illeti, tudunkkal ve szemben soha oly szándékot nem nyilváníttunk, mely nem a békét és a két ország — A szónok belpolitikai viszonyokkal végzé beszédét: Közeledünk az általános választások ünnepélyes pillanatához. Soha, ugy mint ma, nem látszott sürgős szüksége a politikai pártok átalakulásának. A szónok reményli, hogy a választók megértik kötelességüket és két alkotmányos pártból álló kamarát létesítenek. Felhívja a gyűlést, hogy vele együtt őrítse nek ponarat a lovagias, vitéz és jószágos királyra, a liberális biztosítékok tántorithatatlan őrére.” Olaszországban most következnek az általános képviselőválasztások, melyek elé Crispi nyugalommal néz, dacára a közelebbi irredenta izgalmaknak. A miniszterelnök már legközelebb nagy politikai programmbeszédet fog mondani s hir szerint Berlinbe megy, hogy Caprivi kancellárnál látogatást tegyen.

Az újvilágrészről. Az Egyesült-Államok guatemalai követe azt táviratozta Washing-

ladtak közelében anélkül, hogy észrevették volna. Ha eltévedt eddig néha — néha egy turista a Mátra tetején, mivel a hozzáférhetés a rengeteg erdőség végett sok akadályba ütközött, bátran lehetett volna kérdezni, mit keresel itt te vándor, hol a madár is alig jár?!

A Mátra legkönyebben, hozzá férhető Gyöngyös vagy Parád felől, ez utóbbi helyről azonban bár rosszabb az útja, de sokkal észszerűbb, mivel közelebb van a Mátra legmagasabb pontjához, innen pedig a lemenetel Gyöngyösre igen kényelmes.

Alig lehet beszélni a Mátra magasságáról, ha tekintetbe vesszük, hogy a legnagyobb emelkedés 1011.6 méter, csak emelkedés és nem is csúcs, mi ez mind a Magas-Tátra égnék toronyosodó bérceihez képest? Csak-hogy itt a közeli síkság tengerszín feletti magassága némely helyen még 100 méter sincs, tehát a Mátrát közvetlen a síkságról néző egy meredek hegyekkel áll szemben, mely különösen a kelet felé való oldalon helyenként nagy esése s meredeksége által szinte bámulatba ejt.

De szóljunk a Mátráról való beuyomásokról, melyet az 1011.6 méter magas, hosszúkás tető a turistára gyakorol. Ha Parád felől közeledünk a tetőhöz, egy ideig magassága által egész lekötöi figyelmünket, majd végképen sűrű erdő zárja el a kilátást. A mint azonban jobban közeledünk, a magasság is kisebbedik, nem is kerül nagy fáradságra s a Mátra „Kékes” nevű legmagasabb pontja el van érve.

Itt felmászunk a kilátó toronyba, mintegy kőszobor úgy állunk percekig, némán, mereven nézünk a nagy távolba, a láb szinte

tonba, hogy Guatemala és San-Salvador le-
szereiték csapataikat és formálisan kijelentet-
ték a béke helyreállítását.

A narvai császártalálkozás jelentősége
felől a közvélemény és a sajtó nem tud meg-
nyugodni, Most két jól értesültek látszó
közlemény jelent meg róla. A „Kölnische Ztg.”
azt írja a német császár oroszországi útjáról
hogy az határozatlan hozzájárult a béke fen-
tartásához. Politikai megállapodások nem
történtek, a minnek a hármasszövetség kere-
tén belül, a mely a német politikának szil-
lárd alapja, alig is lehetne helye. Ellenben
a császár személyes viszonya az oroszok
teljhatalmu uralkodójához a legkellemebbé
vált s ez olyan mozzanat, a mely a béke
fentartásának előnyére válik. Minél világos-
sabb tudatára jön a cár annak, hogy a
német császár egyik szomszédját sem akarja
károsítani, de másrészt rendületlen az uralma
alatt álló német nép jogainak és állásának
védelmében, annál inkább fog tartózkodni
olyan vállalkozásoktól, a melyek végül álta-
lános háborút eredményeznének. Egy bécsi
tudósítás pedig ezt írja: Ha a narvai talál-
kozás politikailag jelentéktelen esemény volt
és pozitív eredményt létre nem hozott, akkor
az európai helyzet kétségkívül marad úgy,
mint eddig volt. Ha azonban a legutóbbi
császártalálkozás hozott létre pozitív ered-
ményeket, akkor az európai békére nézve
csak hasznosak és következőleg ráuk nézve
csak előnyök lehetnek. E részben ki van
zárva a gyanúknak árnyéka is. A mennyi bi-
zalmat magunk iránt követelünk, annyival
tartozunk szövetségünknek és a mily hü-
ségese mi megtartjuk szövetségi szerződés-
ünket, ép oly hűséget kell feltételezünk a
másik szerződési félénél is. Ez az egyedüli
helyes felfogás a narvai császártalálkozás je-
lentőségéről.

Balkán-ügyek.

A narvai császártalálkozás egész raj
kacsát röpített fel, melyek most különféle
lapokban fészket raknak. A „Pester Corres-
pondenz” kényszerítve érezte magát, czafafő
lövést intézni az egész rajra.

Am a német császár, még kevésbé
Anglia nem ajánlott a czárnak compromissu-
mot a balkán kérdésekre vonatkozólag, a czár
sem tanúsította a leges-kélyebb kívánságot
sem a reá nézve ismeretes okok folytán kel-
lemetlen ügy diszcutálására.

A mi különösen a Balkán szövetséget
illeti, a mult esztendőben, — mint annak ide-
jén a „Pester Correspondenz” hiteles értesülés
alapján közölte, — Nikita montenegrói fejedelem
kidolgozott egy Balkán-szövetség-ter-
vezetet s azt a czár, talán Viktoria királyné
elő is terjesztette és — megbukott vele. Az
egész különbség a montenegrói és az állítólagos
angol tervezet közt abban áll, hogy az
előbbiben Görögország is — még pedig mint
elnöklő szövetségi állam — szerepel, az utó-
biban pedig teljesen figyelmen kívül hagyott-
nak látszik. Nem lehet felténni, hogy Anglia
bizománosan ajánlkozik ennél a kis üz-
letnél.

Egy Balkán-szövetségnek lenne ugyan
értelme, de csak Törökországgal, nem ellene.
Akárhogyan csúrik-esavarják a dolgot s for-
gatják szemeket, egy Balkán-szövetség Török-
ország nélkül előbb-utóbb Törökország ellen
fordítaná hógéjt. Ezt pedig Anglia absolute
nem akarja és Ausztria-Magyarország és
Olaszország ellene fordulának egész hatal-
mukkal, a mely felett rendelkeznek.

A mi végre külön Bulgáriát illeti, mely-
nek a „New-York-Herald” egy, Ferdinánd
fejedelemmel tartott interview alapján min-
denféle tulságosan vérmes jövőterveket tulaj-

a földhöz tapad, a szem elsötétül és csak las-
san-lasan szokunk ahoz a rendkívüli látvány-
hoz, mely az embert az éghez közelebb, e
legies magasságban a szó szoros értelmében
elbűvöli. Hagyjuk el ijesztő szírték, szédítő
magasságok vad látványait, itt a végtelenség-
ben a földet látjuk az éggel ölekezni s a
Mindenható nagysága előtt önkénytelenül térd-
re esünk.

Az egyes helységek közül csak is Gyön-
gyös imponál nagysága által, míg a többi,
száználkülti helyek alig láthatóvá törpülnek
össze. Nem mulasztatom el, hogy meg ne
emlitem, hogy két itt talált gyöngyösi ur-
nak szives kaulazásáért igen nagy hálával
tartozom s a geographiai intézet térképei
mindenről felvilágosítást nyújtanak a turis-
tának.

Es még most is előttem terülz el kép-
zeletben te nagy alföldi rónaság, melyet any-
nyian szeretnek s melyet annyian gyaláznak,
én kimondhatatlanul szeretlek téged, olyan
vagy mintegy hullámzó tenger, végtelenség-
gedhez csak is a lélek halhatatlansága ha-
sonlítható! Inuen nézve szebb vagy mindennél,
látásodon a költészet szárnyat ölt s te meg-
igézed az elfáradt emberi lelket!

Jöjjön ide, ki nem bizik a vallásban,
nem hisz istenben, megfogja tanulni imádni
azt az öserőt, mely által van minden e vil-
lagon.

Karoljátok fel turista egyletek a Bük-
köt, a Mátrát, kövessetek el mindent, hogy
az emberek a szépért lelkesülhessenek, főleg
lelkesüljenek a természet szépségeiért, a mely
örök és változatlan.

László József.

donit, mind ez a hiábavaló beszéd ad absur-
dum megzátolódik azon tény által, hogy
Ferdinánd fejedelem s kormányja a legszíve-
lyesebben s a leghomagiálisabb módon ép az
utóbbi napokban üdvözölték a szultánt ural-
kodásra léptének évtordulója alkalmából.

Lehetséges, hogy egyszer Bulgária is
királyság lesz, mint azaz lett Románia és
Szerbia, de ma előrelátható idő alatt ez nem
fog megtörténni s legkevésbé oly módon, mint
azt Bulgária ismert „jó barátai” reabeszélni
szeretnék.

Ferdinánd okos fiatal ember. Tudja ő
nagyon jól, hogy mai positiója mily kevésbé
alkalmas arra, hogy annak alapján phantasti-
kus kedvteléseket lehessen megvalósítani. Es
tudja továbbá nagyon jól, hogy egyetlen
félíg-meddig biztos támasza a portáival való
barátságban gyökerezik. Nem fogja köny-
nyelműen elidegeníteni magától a szuzerain
portát.

Napi hírek.

Adakozások a tüzkárosultak javára.

— A „Debreczeni Ellenőr” gyűjtése. —

Tegnapelőtti kimutatott összeg 186 frt.

Ujabbán adakozott:

Dr. Medve Kálmán ügyvéd 10 frt.

Eddigi összes gyűjtésünk 196 frt 56 kr.

A tokaji tüzkárosultak részére tegnap
és ma a következő adakozások gyűlték be
általam nyitottlány: Dr. Kola János 5 frt. Ne-
mes Kálmán 2 frt. Dr. Magoss György, Ta-
kács Ferenc, Simonffy István, Dr. Nagy
Lajos, Dr. Popper Mór, Kovács József 1—1
frt. Moicsányi János 3 frt. Sajó György
1 frt. Handtel Vilmos, Ormós Gábor 2—2
frt. Alföldi takarékpénztár 5 frt. Dr.
Bakonyi Samu 1 frt. Balassa Károly 2 frt.
Márton Kálmán, Szina Gyula, Dr. Megyeri
Pál, Des Combes Henrik 1—1 forintot.
mely közönnel vett adományokat 15 frttal
pótolva, összesen 48 frtot Dienes Barna se-
gély bizottsági elnök urnak mai napon pos-
tán utalványoztam, Debreczen, 1890. szept.
4-én S i l á g y i Károly.

Fényes Mór helybeli ruhakereskedő
ur hat új egész gyermek öntönyt ajándékozott
a tokajiak javára, melyet — mint láttuk —
Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány ur örö-
m est nyugtázott s úgy nyilatkozott, hogy
hasonló adományokat jövőre is kész s e g e-
sen közvetit a szerencsétlenek javára.

— Ő Felsége a király fogadtatása ak
részletei már megvanak állapítva s ezekről
következő hiteles adatokat kaptuk: Ő Fei-
sége Székelyhidről külön vonaton szept. 12-
dikén (pénteken) reggel pontban 8 órakor
fog Debreczenbe megérkezni. — Az indóház,
hová csak belépő jeggyel járhatni be, 8
óra előtt félórával bezáratik.

A perronon az üdvözlő beszédet Fő-
ispánunk tartja; ekkor bemutatás nem tör-
ténik.

Az indóház előtti tér szabadon hagyat-
tik, hogy a városba bevonulásnál akadály ne
merüljön fel.

A bevonuláskor a menetét két lovas
hajdu nyitja meg. Ezeket a két bandérium
követi. Utánuk a főispán és polgármester
urak haladnak egy kocsiiban. Harnainz lépés-
nyi távolságban következik Ő F e l s e g e a
király vagy hadsegédjével vagy a miniszterel-
nök urral a város ös fogatján. Ő Felséget az
udvari kíséret követi hét kocsiival. Végül az
egyházi és világi küldötségek haladnak meg-
határozott sorrend szerint.

Bevonulás alatt valamennyi templom
tornyában zagnak a harangok.

A városháza kapuján csak az Ő Felsége
fogata megy be. — Leszálláskor a fölépés
alján Ő Felséget a város közönsége nevében
Simonffy Imre kir. tan. polgármester
üdvözlő, körülötte sorakozván a törvényható-
sági bizottság azon tagjai, a kik ide belépő
jegyet kapnak.

A fölépésön fehérbe öltözött leánykák
virágot hirtének Ő Felsége utjára, a kit gr.
Degenfeld József főispán és Simonffy Imre
polgármester urak a nagyterem ajtajáig elki-
sérnek.

Ez alatt a bandériumok a városháza
előtt sorfalat képeznek, majd rendben eltá-
voznak.

Ezután szünet d. e. 10 óráig, a mikor a
tisztelgő küldötségek fogadása kezdődik.

A program most többi részét hétfőn közöljük.

A tisztelgő küldötségek tagjait közéről
érdeklí az az elhatározás, hogy Ő Felsége
előtt attillában vagy zrinyiben, fekete ma-
gyar nadrágban vagy pantallonban (zsidó-
nélkül is), magyar nyakkendővel, ugyszintén
szalon kabátban vagy frakkban fehér nyakken-
dővel, vadgalambszínű kesztyűvel ép úgy
megjelenhetnek mint csillogó, drágaköves, se-
lyem bársony díszmagyarban. A törz polgár-
ság képviselői a maguk rendes, ünnepi fekete

vagy sötét kékszínű magyar szabású visele-
tükben jelenhetnek meg.

Rumbold budapesti diszitógyáros a Csa-
nak-ház előtti diadalpaukát vázát, valamint
az árcocokokat az indóháztól a kollégiumig
egy mástól 20—20 méternyi távolságban. már
felállította. A néző emelvények is készen van-
nak a népkertben és a Tóth Sandor várud-
ületének saránál. A jegyeket úgy hallják töme-
gesen kapkodják. A városháza már csak
kisebb tisztogatási munkák vannak hátra s
az udvarnak új téglalaborlattal ellátása. A
szobák berendezése is folyik.

Ő Felsége számára négy szobát rendez-
nek be, n. m. két eifogadó szobát, egy iro-
dát és egy toillette-szobát. Az egyik fogadó
szoba butorzata ébenfa-garnitúra brokattal
behuva, míg a másik fogadószoba gyöngyház
mozaikkal kirakott fényes fekete fából készült
s világos-kék szövetű aranyvirág beszövéssel.
E garnitúra Debreczen város színeit viseli.
Az irodát faragott díofa- és olajszínű brokat-
tal bevont butordarabok diszítik majd. A
toillette-szobának ékességét egy ottoman ké-
pezi perza szőnyeggel. Ezen remek butorzat
egyrésze látható Killer Ede piacuteczai kira-
katában. A öbbi szobák Ő Felsége kisérte-
számára lesznek berendezve. — Hódoló küldött-
ségek személyzete már végieg meg van állá-
pítva. — A vendégek közt lesz M e s z l é n y i
Lajos szatmári püspök. — A köz és magán-
épületeket serényen meszeltetik. — A kis-
temlom fakult falai is új szint kapnsk. Az
uri bandérium naponta gyakorlatokat tart
mester lovaglók vezetése alatt.

— Debren város küldötsége Aradon. Arad
város közönsége az aradi vértanúk emlékszo-
bra leleplezése ünnepéjére meghiva Debreczen
város közönségét is. A tanács az ünnepélyre
Simonffy Imre kir. tanácsos polgármes-
tert és B e k e Mihály árvaszéki elnököt, mind-
ketten 48—49-diki honvédek, — küldötte ki s
erről Arad város közönségét értesítette is.

— Halálozás. Egy tehetséges, kiváló szor-
galmu, arisztidesi jellemű hivatalnok hunyt el
Juhász Lajos kir. törvényszéki irodaigazga-
tóban. Halála mély részvételt keltett széles
körökben. Haláláról a következő gyászjelen-
tést kaptuk. Mély fájdalommal tudjuk a
feljuthetetlen jó férj, jó testvér és rokonok
J u h á s z L a j o s törvényszéki iroda igaz-
gatójának folyó 1890. Szeptember 4-ken, este
6 órakor, életének 60 dik, boldog házasságá-
nak 30 dik évében, egy pár heti szenvedés
után történt esendes, kimulat. A megboldo-
gultnak hült tetemei folyó hó 6 kán, déntán
5 órakor togaak, előbb Varga-utczai 2185 dik
számú házunktól, rövid gyászszertartás után
a Czegied-utczai temetőben örök nyugalomra
tétetni. Mely végtisztességtelre rokonainkat,
a megboldogultnak tisztársait, általában a
résztvevő közönséget bánatos szívvel meg-
hívjuk. Debreczen, 1890. Szeptember 5. Neje
Öz. Juhász Julianna; Testvérei: Juhász
Mihály családjával; Juhász Imre családjával
Sógoraéja: Szabó Mártonné családjával. Deg-
des Jánosné családjával; Beder Ferencné
családjával.

— Nagyvárad lap a debreczeniekéről. A
„Nagyvárad” tárcza-sorozatát közöl „Öreg
szittyá” alarrással a magyar orvosok és ter-
mészetvizsgálók belényes vaskohi kirándulá-
sáról s abban következő hízelő sorokat olvas-
suk a turista-társaság debreczeni tagjairól:
„A debreczeniek különösen kitétek
magukért. Ha otthon is olyan derék emberek
maradtak, mint a minők a kirándulásban részt
vettek, akkor csakugyan megérdemli Debre-
czen, hogy: R ó m a legyen; ami ellen váltig
fildakozott B e k e barátunk; mert Debreczen-
ben nem faragják ki Atillát úgy, hogy Róma
kapuinál félelmében egy köpenyeg alá igyek-
szik bujni! Már csak azért sem akar Debre-
czen Róma lenni. Nagyváradal azonban
összebarátkoztak s megígérték, hogy nem
neveznek többé bennünket p a k f o n g v á r o s n a k.
Már az igaz is, hogy abból a jó
d e b r e c z e n i v é r b ő l nem ártana egy
kiesit N a g y v á r a d b a i s b e o j t a n i.
Az öreg B u z á s Pál jogtanár olyan szipor-
kázó és jóízű, jökdélyű beszédekert tartott,
hogy N a g y v á r a d o n megtennék éret-
te fia tal embernek. Fővezetőnk ő ne-
vezte el szittyának. Pedig maga is
s z i t t y a. Azért kerültem én az „Öreg
S z i t t y a” név alá. Ilyenek voltak a töb-
biek is. Szívöböl kívánjuk: hogy az isten
éltesse őket; jöjjenek közibénk minél többször.
A kis tükör is azt tanította:

... Debreczen is látható fősikolájával,
Hol lakik a Pallos sok tanítványával.”
Hát bizony Debreczenben Pallosnak sok ta-
nítványa van.”

— Katonai dolgok. A 39 sz. honvéd
gyalog hadosztály, melyhez a 77 és 78-ik
gyalog dandár tartozik, e hó 4 dikén megér-
kezett városunka. P á k o s i P a k x y K á r o l y
altábornagy vezénylete alatt, A v e z é r k a r i
főnök T o m o c s e s G y ö r g y a l e z r e d e s,
a törziszti tanfolyam tanára. A honvédség 3 nap
dandár, 4 nap pedig hadosztályi gyakorlatokat
tart, melyben a 40-ik tüzer útegosztály is részt
veszen, kiengyelitve az 5. ik honvéd huszárezred
itt lévő osztagaival. Méió dícséret illeti a katonai
ügyosztály hivatalnokait, kik az éjt is nappá

téve, a több mint 6000 főből álló honvédség-
nek a sok kellemetlenséggel járó elszálláso-
lását minden hiány nélkül, gyorsan és legna-
gyobb pontossággal eszközölték.

— A debreczeni közúti vasutak üzletbe-
vétele július havában következett volt: debre-
czeni helyi vasut 5211 frt (1,150 frttal több
mint az előző év hason havában); kmkint
1062 frt (+234), a vásártéri vasuté 383 frt,
(25 frttal kevesebb, mint tavaly ugyanezen
időszakban), kmkint 128 frt (—8). 1890. j. n.
1-től jul. 31-éig a debreczeni közúti vasut
üzletbevétele volt 26722 frt (—670) kmkint
5448 frt (—136), a vásártéri vasuté 2680
(+293) frt, kmkint 893 (+97) frt. Erdekes,
hogy a szegedi közúti vasut bevétele ezen
idő alatt kmkint csak 2974, a nagyváradie
3807, az aradié 2904, a temesvárié 5387, az
eszékié 3108 frt volt; — vagyis egyik vi-
déki közúti vasut sem multa felül a debre-
czeni közúti vasut üzletbevételeit, a vásártéri
lóvonatu vasutét ellenben valamennyi tulha-
ladta.

— Költöző rabok. A helybeli kir. ügyész-
ségnek városház alatti börtönéből a rabokat
ma erős fedezet alatt átszállították a h-bő-
szörményi fogházba. — Az átszállítást az tette
szükségessé, hogy Ő Felsége — tudvalévoleg
— a városházához fog megszállani.

— Egy intelligens keresztyén családnál
egy a kereskedelemi akadémiát avagy realis-
kolat látogató fiatal ember teljes ellátásra
felvétetik. Az illető magyar, német és francia
nyelvekben, valamint a kereskedelmi tantár-
gyakból oktatást nyerhet. — Czim a szer-
kesztőségben.

— Uj ipartelep Debreczenben. — A Szik-
szay féle sertőzgyár épületei a Margit fürdő
pompás udvarának hátterén nem állanak többé
elhagyottan, esedessen, elegikus hangulatban
ama régi jó idők felett, a mikor a vidék sok
mezőgazdájának árpa termelését nagy mennyi-
ségben váltották be jó áron itt, hogy sörre
dolgozzák fel. — Gépeknek bugása, zakatolá-
sára, serény munkásoknak elvensége költözött
beléjük. A Stern testvérek ugyanis virágzó
kefe és meszelőgyárunknak fa anyag munkáit
ide telepítették ki s berendezték a régi serfő-
zőházban egy olyan gyártelepet mely már most
is, működésének kezdetén méltó a megtekin-
tésre. — Egyelőre a saját kefégyárukhoz
szükséges faanyagokat állítja elő a gyár; de
dolgozik kiviteire is, a mire a modern tech-
nica kívánalmainak megfelelő berendezése és
felszerelése teljesen képesíti. A különféle gé-
peket egy 30 lóerejű gép hozza mozgásba,
a mely a mozgató erőt a Margit fürdő hatalmas
kazánjainak földalati vezetett felesleges gőz-
ből nyeri. — A gyár villamossal van világítva
s maga állítja elő. — A fiatal ipar telep szép
jövőnek néz eléje; mert tulajdonosaiban meg
van a szilárd elhatározás, azt odáig bővíteni
és fejleszteni, hogy idővel a faipar minden
nemű termékeit előállíthassák. — A helyi
ipari tevékenységnek ezen új mozzanatát me-
legen üdvözljük s szívükből kívánunk an-
nak virágzást, azon óhajjtással, vajha minél
nagyobb tökélet birna ipari vállalkozásokra ez
a példa!

— Katonai ellenőrzési szemle. A közös
hadsergebeli katonák szemléje okt. 7, 8, 9, 10
és 11-iken, utözemle pedig október hó 27 és
28 ikén tartatik meg, csapó-utczán, Kovács
laktanya. — A m. kir. honvédség szemléje
lesz nov. hó 2 és 3-ik napján, pótszemle nov.
hó 24 és 25-ik napján a péterfai utczai hon-
véd laktanyán. Figyelmeizetnek ez uton
is az illetők, hogy a szemlére pontosan je-
lenjenek meg, mert ellenkező esetben szigoru
büntetésnek lesznek alávetve.

— Katonáink Belényes vidékén. Emlitet-
tük, hogy a 33 dik — nagyvárad-brigád erős
menetelével Vaskohig nyomult előre tüzér-
séggel és lovassággal. Vaskoh közelében ked-
den találkozott és összeütközött az Arad felől
jövő 34-dik hadosztályal, melyhez van a
15-dik huszár ezred is beosztva patrol szol-
gálatra. — A 34-dik hadosztály Vaskohon és
Barest községen eről talkozott a mi hadosztá-
lyunkkal, melynek Holub ezredes a parancs-
nok. Csakhamar mindkét részről megdördül-
tek az ágyuk, majd megkezdődött a fegyver-
harcz s fél 4 kor délután a 34-ik brigád terv
szerint visszavonult, mire a nagyvárad dandár
is követte őt. — A 33-dik dandárral ment
Kuttig Albin altábornagy hadosztályparancs-
nok is segédtségtel, Milavits őrnaggyal s
igy most az egész hadosztály együtt van.

— Az árviz. Az utóbbi napok esőzései
Ausztria és Csehországban megdagasztva a
folyóvizeket, rémes pusztításokat okoztak. A
Duna több községet teljesen elpusztított. —
Csehországban a Moldva esinál óriási károkat.
Prágát elöntötte a víz. A lakosság körében
leirhatatlan izgalom és rémület uralkodik. Az
előntött városrészek lakói az emeletekre me-
nekültek, hol kétségbeesve, éhezve várják a
segélyt. Borzasztó jelenetek játszódtak le az
előntött terület szélén a Bethlehem-téren,
Ketten-Gasseban és Insel-Gasseben. Jajveszé-
kelő nők órahosszat állanak ott, várva mó-
dot, hogy övéikhez jussanak. De nincsenek
sajkák s ezért már sokan tetőkön s más ha-
sonló „járnöveken” igyekeztek övéikhez jutni.
A legtöbb ilyenét kísérelt azonban meghiu-
sult. Legborzasztóbb a nyomor a zsidó-város-
részben. Az egész negyed az evang. templom-
tól kezdve víz alatt áll, s a hullámok az
emeletig hatoltak. E negyedben ezer meg ezer
szegény ember lakik. Az irtalmasok kórháza
is víz alá jutott. Jellező, hogy vannak pé-
kek, kik ezt a helyzetet aknázzák ki arra,
hogy a kenyér árát föl emeljék. A Károlyhid,

ZÁSZLÓK

50 krtól 35 frtig, 500-
 dus választékban
 nemzeti, Hajdúvármegyei és vá-
 rosi színekben,

ablakok, ajtók és házak

feldisztatására, kaphatók
CZIMEREK Mendelovits Lajosnál
 Debreczen, a városházzal
 szemben.

Előjegyzések csak szept. hó 8-ig, azaz
 hétfő délig fogadtatnak el.

Ő Felsége a király

legmagasabb látogatása alkalmából
 a népkertben a rácsozat mögött,
 továbbá a

TÓTH SÁNDOR varad-utcai üzletének
 utcaszögellésénél

és ezzel szemben az utca torkolatánál egy-
 mint a Nagyvárad utcán az Aranyiné-féle
 telken

állványok

(tribun)
 kényelmes ülésel ellátva és a legjobb kilá-
 tással az egész díszmeatról, lesznek felállítva.

Egy ülés ára 1-3 forintig.
 Jelentkezhetni Vági Izsó bútorkereske-
 dőnél Széchényi-utca, Szent-Királyi és Kalenda-
 uraknál, Schmidt S. zongora raktáránál.

A jegyek ugy a megérkezésre, mint az
 elutazásra érvényesek.

Eladó

A Böldögfalvai kertben hat (6) nyilas
 nemes gyümölcs fakkal
 elátott szőlő,
 kedvező feltételek mellett, minden órán
 eladó.

Értekezhetni iránta Rózsaterén a 17-ik
 számú ház tulajdonosával.

A mennyiben
 diszitó mestereket és diszmü-
 kárpitosokat

hozattam, tisztelettel értesitem a n. é.
 közönséget, hogy a

király ő felsége érkezésére
házak diszítését

saját anyagom és zászlóimmal
 mérsékelt árak mellett
 elvállalom.

Tisztelettel

KILLER EDE.

Keresünk

bármily állású tisztességes embere-
 ket, kik sorsjegyeknek részletfizetés-
 való eladásával törvényszerűen kiál-
 litott részleteink alapján, foglalkozni
 akarnak. — A sorsjegyek pénzta-
 raikban vannak elhelyezve s bár
 mikor megtekinthetők. — Üzletünk
 már 25 év óta a legszilárdabban alapon
 áll fenn.

Jelentkezéseket a legmagasabb
 jutalékban részösítjük, egybekötve
 jutalékdíjjal, esetleg állandó (fix)
 fizetéssel. — Ajánlatok intézendők:

Betét-ár-ár-
 Dirmfeld Testvérek
 bankházához Bud-pest.

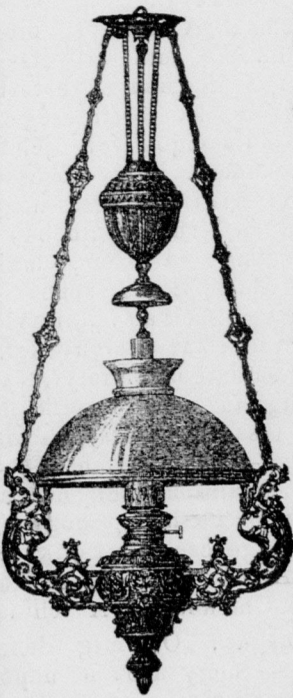
KASZANYITZKY ENDRE

előbb

Kuhinka István K.

üveg, porcellán, lámpa és háztartási czik-
 kek raktára

DEBRECZENBEN

ajánlja pontos ki-
 szolgálat és gyári
 árak mellett az
 őszi és téli idényre
 ujonnan érkezett
 és nagyválaszték-
 kal berendezett

Ditmar

és

Brüner-féle
 a legjobbnak elős-
 mert gyártmányu
salon, függő

és
asztali
 petroleum lámpáit
 s minden hozzátar-
 tozó czikkeket nagy
 raktárát.

Tisztelettel

Kaszanyitzky Endre

Képes árjegyzékek kívánatra bérmentve.

ZÁSZLÓK

minden színben, minőség és kiállításban
 kaphatók

Zádor Lajos

divatüzletében.

Már megérkeztek.

AZ ŐSZI és TÉLI IDÉNYRE:

női felöltők és bundák,

gyermek köpenyek,

KARMANTYUK (Muff) nagy választékban

legújabb divat szerint

melyeket a nagyérdemű közönség becses
 figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel

STERNIZIDOR

a megyeház mellett,
 a Miklós-utczával szemben.

Diszmagyarra ékszergarnitúrák

(kölcson is)

nagy választékban
 érkeztek

Löfkovits Arthur és Társa

Órás Ékszerész és Vésnök műtermébe.

DEBRECZEN. Főpiacz

a fő posta tőszomszédságában.

Kiadó bolt.

Czegléd-utczán a 2155. sz. házbán,
 szemben a gyógyszerertárral és színházal,
 napmentes északi oldalon, a ház modern
 átalakítása folytán egy nagy, elegáns
 tükör-ablak kirakatokkal ellátott 64 négy-
 szög, méter terjedelmű bolt kiadó, mely
 azonban kétfelé is különíthető: ez eset-
 ben az egyik boltra két, 4—4 négy-
 szög méter kirakat és ajtó jut, a másikra egy
 4 négy-
 szög méter kirakat és ajtó, mind-
 egyik önálló gázvezetékekkel, vörös már-
 vanylépeső és aljzattal ellátva. Az egész
 már szeptember hó 15-én használatba ve-
 hető.

Univ. med.

Dr. Kellner Elek

orvos, sebész, szülész, bőrgyógyász

gyermek gyógyász.

LAKÁSA:

Széchényi-utca 1772. sz.

Rendel: reggel 8—9) óráig.
 d. u. 2—4)

Sirkőraktár eladás.

Tisztelettel tudatom a helybeli és
 vidéki n. é. közönséggel, miszerint;
 betegségem folytán az

egész nagy sirkőraktáramat

akár egészben, akár csoportokban,
 akár egyenként beszerzett áron alól
 is eladom.

Tisztelettel

Boros Sándor

Debreczen Kisvárad-utca 2102.

szoba padló fény mázát

— mely a padlónak egyszeri befestés által kívánat szerinti szint és
 legszebb fényt kölcsönöz — készíti **ENGELHARDT és VOIGT**
 vegyészeti gyára **BÉCSBEN.**

Kapható **CSANAK JÓZSEF** kereskedésében
 Debreczenben.

Van szerencsém a t. közönség b. tudomására hozni, hogy üdítési utamról visszatértem, s
 mint eddig fáradságot és költséget nem kíméltem, hogy már helyben fonnálltt

fogtechnikai műtermemet

ismét ujonnan berendeztem. Ez alkalommal báter vagyok megemlíteni, hogy Amerikában hol a
 szaktudomány legutolsó vívmányainak alkalmazása folytán a fogászat legújabb fokát érte el, a
 műfogászatot több ízben és több évig gyakoroltam,
 az utóbbi években pedig rendszeres külföldi utazá-
 saim alatt a fogtechnika tervén előfordult újításokat
 elsajátítottam. — A fogászat terén már 16 év óta
 működöm és elért eredményeimet számos birneves
 bel- és külföldi orvosi elismerések is igazolják. Há-
 rom évi működésem helyben megbízhatóságomat s
 szakképzettségemet bizonyítja s remélem, hogy a
 nagyérdemű közönség további bizalmát és pártfogá-
 sát annál is inkább sikerülni fog elnyerni, mivel

Csupán a műfogászattal foglalkozom, tehát
 erre szenteltet s egykezni fogok tovább, is mint
 eddig megrendelt fogakat pontosan, lelkiismeretesen
 és jutányosabban mint bárhol készíteni. — Végül
 becses figyelmébe ajánlom, hogy a legújabb Am e ri-
 kai rendszer szerint, ugy egyes fogakat,
 mint egész fogsorokat, kautschuk, arany
 vagy Celluloidba foglalva, ekapoccsal, rugany-
 nyal, vagy légnymós valami nt

Müleges szájpaplásokat

ajánlok, hogy agyökereket eltávolítani kellens 5 évi
 jótállás mellett készitok.

Szegényebbeknek részletfizeté-re

tisztelettel

Friedmann L.

N.-Várad utca 2086. Huttész ház.

Orvos uraknak a műfogászatban oktatást adok és
 azoknak esetleg ninta szerint mint eddig műfogakat ké-
 szítok. — A nálam megrendelt műfogak árából,
 bárki által kihuzott fogak kihuzás árát leszámítom — Vidé-
 kieknek a vaspályán utazási költséget a műfog árából
 megtérítem.

Őszre! Olosón! Téltre!

Fényes Mór

férfi- és gyermek ruharaktárában

a következő feltűnést keltő olcsó árak mellett őszi és téli ruhák kaphatók.

Férfiaknak:

- 1 Überzieher . . . 6 frt és feljebb
- 1 Téli kabát . . . 8 " "
- 1 Férfi öltöny . . . 7 " "
- 1 " téli Mentsikoff 10 " "
- 1 fekete öltöny . . . 10 " "
- 1 rövid téli kabát . . . 3.75 " "
- 1 szövet nadrág . . . 2.50 " "
- 1 szizmanadrág . . . 2.50 " "

Fiúk és gyermekeknek:

- 1 fin überzieher . . . 5 frt és feljebb
- 1 " téli kabát . . . 5.25 " "
- 1 " egész öltöny . . . 4.75 " "
- 1 " téli Mentsikoff 6.— " "
- 1 " rövid téli kabát . . . 2.50 " "
- 1 " Mikádó kabát . . . 5.— " "
- Gyermekek öltönyök 3 évestől 8
 évesig 2.50—10 frt.

Báránybéléses téli kabátok . . . 8 forinttól feljebb.
 Finom szörme béléses " " (biber gallérral) 12 forinttól " "
 Valódi erdélyi vízmentes köpenyeg . . . 8—25 frtig.
 Műndéféle béléses ellított utazó bundák . . . 23—100 frtig.

1500 különböző téli Mikádó kabátok 6.25-től feljebb